

Cal Torner

Cercs

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al Pla de Cal Torner, a la zona nord-oest del municipi.

Coordenades:

Latitud: 42.15191
Longitud: 1.83474
UTM Est (X): 403725
UTM Nord (Y): 4667300

Classificació

Número de fitxa 08268 - 46
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVI-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: els edificis requereixen d'una actuació urgent, ja que presenta algunes esquerdes als murs i parts de la coberta que s'han caigut.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL, núm. 985-I, de 13/04/2005
Número inventari si. IPA 30690
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08268A004000020000HO
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dv., 11/03/2016 - 01:00

Descripció

Es tracta d'una masia d'època moderna ubicada en un terreny força planer en mig d'un entorn muntanyós. L'explotació agro-ramadera està formada per dues edificacions principals i d'altres estructures auxiliars. Actualment, l'habitatge i part del conjunt es troba en desús i presenta cert grau de deteriorament. L'edificació principal, on s'ubica l'habitatge, és de planta rectangular; aprofita el desnivell del terreny per recolzar dues de les seves parets, fet que origina diferents alçades muraries: mentre que els murs de tancament principal d'accés i lateral (est) s'alcen sobre PB+2, els de nord i oest ho fan des de la primera planta. La coberta, de teula àrab, cau a dos vessants i presenta un carenat, orientat est-oest, paral·lel a la façana principal. En quant als materials, es tracta d'un edifici construït en base a murs de pedres irregulars, de mida mitjana, rejuntats amb morter. A les cantonades es disposen carreus més grans i ben treballats, fet que atribueix consistència i reforça l'estructura. Sembla que almenys part dels paraments es trobaven coberts d'un arrebossat, el qual pràcticament ha desaparegut deixant la pedra vista. Presenta un seguit d'obertures, de tipus senzill, de tall quadrangular o bé rectangular, que acaben amb llinda de fusta i que es reparteixen irregularment al voltant de l'edifici. Cal destacar les arcades de la planta baixa que donen accés als espais destinats al bestiar. Igualment, a l'alçada de sotateulada, posar de relleu la galeria amb balustrada de fusta que ocupa gran part d'aquesta planta. Assenyalar l'accés al primer pis a partir d'unes escales de pedra. En quant als interiors, es conserva la distribució típica: zona d'establació del bestiar a planta baixa, habitatge a primera planta i a sotateulada espai destinat a emmagatzematge i zona d'assecat. Es conserven gran quantitat d'elements a destacar, a la planta baixa, menjadores i abeuradors, i a la planta primera, l'espai de la cuina, llar de foc i sala menjador, amb presència d'elements propis d'aquestes estances com el foc a terra, la pica de pedra, i elements mobles varis. A l'extrem nord-est de la casa s'annexa una nau, amb coberta a un únic vessant que cau vers el nord. Al sud, un mur mig ensorrat cloïa l'espai formant un pati al que s'accedia per una portalada que, en part, encara es conserva. Uns metres en direcció oest, complementant aquesta edificació principal, hi ha una pallissa formada per dos volums adossats; el volum principal és de planta quadrangular, format per dos nivells, i coberta a dos vessants, destaca la gran obertura en arcada adovellada de la paret principal (sud-est). Annexat a la meitat esquerra d'aquest parament, sobresurt un cobert. Des de la paret lateral nord-est, unes escales de pedra accedeixen a la part superior. En el mur est d'aquest paller hi ha un carreu amb una inscripció gravada que indica Josep Torner i l'any 1778. Aquestes construccions complementàries comparteixen materials constructius tradicionals amb la resta d'edificacions.

Observacions:

Accés a partir d'una pista forestal que des de l'església de Sant Jordi passa pel coll de Palou i té continuïtat fins al Pla de Cal Torner i altres masos.

A l'entorn de la masia hi ha diversos prats i antigues feixes de conreu. A més, de les nombroses feixes també és destacable la presència de murs de pedra seca dels marges de les terrasses. A pocs metres i a tocar de la pista forestal hi ha un viver de murs de pedra, al costat d'una cisterna i al costat de la font d'abastiment d'aigua.

Actualment consta protegit com a BCIL núm. 985-I, per Acord de Ple del Consell Comarcal del Berguedà, de 13/04/2005. Recentment s'ha proposat afegir la protecció addicional de Zona d'Expectativa Arqueològica (ZEA), per les possibles evidències d'estructures més antigues.

Història

En el fogatge de 1553 referent al terme de Sant Salvador de la Vedella consta Cebrià Torner, personatge que podria indicar l'existència de la masia ja en ple segle XVI.

Els historiadors Perarnau i Piñero fan referència a la data de 1680 com a l'any de finalització de construcció de la casa. En aquest sentit gran part de l'estructura de la masia mostra unes característiques arquitectòniques que poden correspondre al segle XVII, encara que no es pot descartar l'existència de restes de cronologia anterior; d'altra banda, el conjunt mostra també reformes i ampliacions corresponents períodes posteriors, bàsicament segle XVIII i XX. En aquest sentit, fer referència a un carreu existent en el mur del paller, que indica l'any 1778.

Documentalment, fer referència a la cita de Cal Torner en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), en l'apartat corresponent al poble Cercs.

Bibliografia

IGLESIAS, Josep (1979). El Fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona

PERARNAU, J.; PIÑERO, J. (1992): Catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, natural i ambiental del terme municipal de Cercs. Fitxa RU. 10. Ajuntament de Cercs

